

TẠO THUẬN LỢI THƯƠNG MẠI CHO DOANH NGHIỆP VỪA VÀ NHỎ TRONG RCEP QUY ĐỊNH, XU HƯỚNG PHÁT TRIỂN VÀ THỰC TIỄN THỰC THI CỦA VIỆT NAM

NGUYỄN ĐỨC ANH *

TRẦN MINH THU **

Tóm tắt: Hiệp định Đối tác kinh tế toàn diện khu vực (Regional Comprehensive Economic Partnership - RCEP) là hiệp định thương mại tự do thế hệ mới đầu tiên ở ASEAN có nội dung cam kết riêng cho các doanh nghiệp vừa và nhỏ (SMEs). Các quy định về tạo thuận lợi thương mại cho SMEs trong RCEP không đơn thuần là sự kế thừa từ các hiệp định thương mại trước đó của ASEAN mà còn thể hiện sự phát triển đáng kể về nội dung và cấu trúc cam kết. Bài viết phân tích các quy định tạo thuận lợi thương mại cho SMEs trong RCEP, so sánh các hiệp định của ASEAN và một số hiệp định thương mại tự do thế hệ mới khác, dự báo xu hướng phát triển quy định tạo thuận lợi thương mại cho SMEs trong các hiệp định thương mại của ASEAN trong tương lai. Bài viết cũng phân tích thực tiễn thực thi của Việt Nam đối với cam kết về tạo thuận lợi thương mại trong RCEP, qua đó cho thấy Việt Nam vẫn đang bảo đảm thực hiện cam kết theo RCEP, tuy nhiên việc triển khai hiệu quả các chương trình hỗ trợ cho SMEs của Việt Nam vẫn gặp khó khăn để có thể được hưởng ưu đãi từ RCEP.

Từ khoá: Tạo thuận lợi thương mại; RCEP; các doanh nghiệp vừa và nhỏ; các hiệp định thương mại tự do; ASEAN

Nhận bài: 27/12/2024

Hoàn thành biên tập: 27/7/2025

Duyệt đăng: 27/7/2025

TRADE FACILITATION FOR SMES UNDER RCEP: REGULATIONS, EMERGING TRENDS, AND VIETNAM'S IMPLEMENTATION PRACTICE

Abstract: The Regional Comprehensive Economic Partnership (RCEP) is the first new-generation free trade agreement (FTAs) in ASEAN that has dedicated commitments for small and medium-sized enterprises (SMEs). The provisions on trade facilitation for SMEs under RCEP are not just a continuation of ASEAN's earlier trade agreements but also represent a major development in both scope and legal structure. This article analyses the trade facilitation provisions for SMEs in RCEP, compares them with existing ASEAN agreements and several other new-generation FTAs. The analysis identifies a trend in the legal evolution of SME-related commitments in ASEAN and forecasts its future direction in ASEAN's forthcoming trade agreements. Additionally, the article also examines Vietnam's implementation of RCEP's trade facilitation commitments in specific sectors. Although RCEP does not impose binding implementation obligations on its members, the findings suggest that Vietnam has largely complied with the trade facilitation-relevant commitments for SMEs. However, the effective implementation of SME supporting programmes in Vietnam still faces several institutional and procedural challenges, limiting SMEs' ability to fully benefit from RCEP.

Keywords: Trade facilitation; RCEP; SMEs; FTAs; ASEAN

Received: 27 December 2024; Editing completed: 27 July 2025; Accepted for publication: 27 July 2025

* Thạc sĩ, Trường Đại học Luật, Đại học quốc gia Hà Nội, Email: ndanh@vnu.edu.vn

** Thạc sĩ, Trung tâm WTO và Hội nhập VCCI, Email: tranthuvcci@gmail.com